

ПРИБУТОК ЯК ІНДИКАТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ**ЖАДЬКО Костянтин¹, НЕБАБА Наталія², КОРНЄЄВ Максим³, СТАХІВ Олександр⁴, ВЕСНІН Сергій⁵**¹ Університет митної справи та фінансів
<https://orcid.org/0000-0002-2650-1431>² Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
<https://orcid.org/0000-0003-1264-106X>³ Університет митної справи та фінансів
<https://orcid.org/0000-0002-4005-5335>⁴ <https://orcid.org/0000-0002-3774-8130>⁵ <https://orcid.org/0000-0002-6607-1659>

У статті всебічно розкрито роль прибутку як одного з ключових індикаторів оцінювання рівня економічної безпеки підприємств (ЕБП). Визначено основні функції прибутку: оціночну, розподільчу та стимулюючу, обґрунтовано їх значення для забезпечення фінансової стабільності, інвестиційної привабливості та стійкого розвитку підприємств. Проведено аналіз динаміки прибутків і збитків великих та середніх підприємств України у 2023–2024 роках, що дозволило виявити як позитивні тенденції зростання прибутковості, так і існуючі фінансові ризики. Встановлено, що зростання загального обсягу прибутку супроводжувалося децю підвищеною часткою збиткових підприємств, що вимагає підвищеної уваги до галузевих дисбалансів. Визначено провідні галузі за обсягами прибутку та виявлено найбільш вразливі сектори економіки. Підкреслено важливість удосконалення антикризового управління, формування резервних фондів, стимулювання інноваційного розвитку та диверсифікації ризиків. Результати дослідження мають наукове та важливе прикладне значення для удосконалення підходів до управління ЕБП та розробки стратегій їх стійкого розвитку в умовах високої невизначеності економічного середовища.

Ключові слова: підприємство, прибуток, економічна безпека, фінансова безпека, фінансова стійкість, показники, рентабельність, коефіцієнти.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-15>

Стаття надійшла до редакції / Received 20.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 02.05.2025

**ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ
ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

У сучасних умовах питання забезпечення ЕБП набуває особливої актуальності. Прибуток підприємства виконує ключову роль у цій системі, виступаючи універсальним критерієм оцінювання ефективності діяльності, регулювання розподілу ресурсів та стимулювання розвитку. Водночас зростаючі зовнішні ризики, інфляційні процеси та структурні трансформації економіки обумовлюють необхідність глибшого аналізу динаміки прибутків та збитків як індикаторів фінансової стійкості підприємств (ФСП).

Сучасні дослідження недостатньо комплексно розглядають вплив змін фінансових результатів на рівень ЕБП та інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання. Особливо актуальним є питання розробки підходів до ідентифікації ризиків за секторальним розрізом і формування стратегій підвищення ФСП. Тому дана робота спрямована на поглиблене дослідження прибутку як багатофункціонального індикатора ЕБП, що є важливим як з наукової точки зору, так і для практичного забезпечення стабільного розвитку економіки України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз наукових праць свідчить про активний розвиток теоретико-методичних підходів до розуміння сутності прибутку підприємства та його ролі в сучасній економіці. Так, К.Жадько і В.Котенко [1] акцентують увагу на формуванні прибутку підприємства та напрямках його збільшення в контексті підвищення економічної ефективності. О.Тулай та М.Тріпак [2] розглядають прибуток з точки зору його прагматичної значущості, визначаючи його як центральний елемент ФСП. О.Майборода, Г.Сукрушева і Є.Куліш [3] поглибили теоретичне розуміння категорії «прибуток підприємства», приділяючи увагу його економічній природі та еволюції змісту в умовах ринкової економіки. Л.Денисенко і Ю.Кучерявенко [4] висвітлюють практичні аспекти управління прибутком на підприємствах, акцентуючи на важливості ефективної організації процесів планування і контролю. Н.Богацька та М.Кузьменко [5] підкреслюють функціональну роль

прибутку як рушійної сили розвитку ринкової економіки. Н.Дуляба і С.Корнілов [6] обґрунтовують значення прибутку в забезпеченні стабільності підприємства в умовах господарської нестабільності. Окремі вчені [7] аналізують особливості управління прибутком у контексті змін економічного середовища, пропонуючи заходи для оптимізації прибутковості підприємств. І.Спіфанова та В.Гуменюк [8] розглядають сучасні підходи до визначення сутності прибутковості як інтегральної характеристики діяльності. М.Огійчук [9] деталізує сутність прибутку та пропонує систематизацію методик його оцінювання. Т.Осипова [10] поглиблює теоретичні аспекти трактування прибутковості в умовах динамічного розвитку економіки. Значний внесок у вдосконалення методичного забезпечення управління прибутком зробили науковці [11], які розробили інструментарій оцінки прибутковості з урахуванням сучасних викликів ЕБП. Отже, сучасні наукові дослідження засвідчують складну та багатовимірну природу поняття прибутку підприємства, його функціональну роль як фінансового результату, інструмента оцінки ефективності діяльності та чинника забезпечення стійкості та розвитку підприємства як економічної системи.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на наявність численних досліджень, присвячених ролі прибутку в оцінці ефективності діяльності підприємств, питання його використання як інтегрального індикатора економічної безпеки залишається недостатньо вивченим. Зокрема, актуальними є проблеми комплексного врахування динаміки прибутків та збитків у контексті оцінювання стійкості підприємств до зовнішніх і внутрішніх загроз. Також бракує науково обґрунтованих підходів до інтерпретації змін прибутковості за секторальним розрізом та їх впливу на загальну фінансову безпеку. Недостатньо розроблені механізми виявлення ризиків на основі структури фінансових результатів та їх впливу на інвестиційну привабливість підприємств. Стаття спрямована на подолання цих прогалин шляхом глибокого аналізу прибутку як показника економічної безпеки та визначення напрямів його ефективного застосування у системі стратегічного управління.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – обґрунтування ролі прибутку підприємств як базового індикатора економічної стійкості та безпеки в умовах зростаючої невизначеності зовнішнього й внутрішнього середовища. У дослідженні передбачено аналіз динаміки прибутковості як показника адаптивності до змін ринкових умов, формування резервів для зміцнення довгострокової безпеки, оцінювання фінансових ризиків через коефіцієнти рентабельності та незалежності, а також вивчення прибутку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У структурі діяльності підприємства прибуток виконує цілий спектр важливих функцій, які забезпечують не лише оцінювання його господарської діяльності, але й створюють основу для формування ресурсів подальшого розвитку. Оціночна функція прибутку полягає у його використанні як універсального критерію ефективності функціонування підприємства. Саме прибуток відображає кінцеві результати господарської діяльності, узагальнюючи успішність використання ресурсного потенціалу підприємства у ринкових умовах. Повноцінна реалізація цієї функції є можливою лише за умов ринкової економіки, яка гарантує свободу встановлення цін, вибору контрагентів, а також рівноправність суб'єктів економічних відносин [1].

Розподільча функція прибутку має на меті забезпечення справедливого розподілу створеного чистого доходу між суб'єктами економіки та державою. Прибуток підприємств частково вилучається у формі податкових платежів до бюджетів різних рівнів, де він спрямовується на фінансування суспільних потреб. Інша частина прибутку залишається у розпорядженні самих підприємств, що дозволяє їм самостійно управляти ресурсами для фінансування виробничого розвитку, інноваційних програм, соціальних ініціатив і виплати дивідендів. Таким чином, прибуток виконує роль регулятора економічних процесів, сприяючи підтримці фінансової рівноваги між підприємствами і державою.

Стимулююча функція прибутку проявляється у його використанні як основного джерела формування спеціальних фондів стимулювання економічної активності. Прибуток слугує базою для накопичення ресурсів у фондах розвитку виробництва, інновацій, виплати дивідендів акціонерам, створення преміальних та соціальних фондів. Водночас прибуток мотивує керівництво та працівників підприємства до підвищення результативності господарської діяльності, впровадження інновацій та оптимізації внутрішніх бізнес-процесів. Стимулююча функція набуває

особливої ваги в умовах високої конкуренції, оскільки забезпечує підприємству додаткові можливості для зміцнення власних ринкових позицій та підвищення рівня економічної безпеки.

Тобто, прибуток є не лише фінансовим результатом діяльності підприємства, але й виступає базовим інструментом оцінювання ефективності, регулювання розподілу ресурсів та стимулювання подальшого розвитку економічної системи в цілому.

Прибуток підприємств та його динаміка свідчать про рівень ЕБП:

1. Прибуток є ключовим показником ФСП. Його стабільне зростання або утримання на високому рівні є свідченням ефективного функціонування та результативності господарської діяльності, його здатність генерувати фінансові ресурси для покриття витрат, розвитку і протистояння зовнішнім загрозам. Відсутність прибутку або його систематичне скорочення сигналізує про фінансову нестійкість і підвищує ризик банкрутства.

2. Динаміка прибутку як індикатор адаптивності до змін. Зростання прибутку в умовах нестабільного ринку свідчить про здатність підприємства ефективно реагувати на зміни середовища (економічні кризи, коливання попиту, інфляційні процеси). Навпаки, різкі падіння прибутковості можуть означати вразливість до зовнішніх або внутрішніх загроз.

3. Прибуток і фінансові резерви. Високий прибуток дає змогу формувати резервні фонди, інвестувати у модернізацію виробництва, розробку інновацій, що зміцнює довгострокову ЕБП.

4. Оцінка за допомогою коефіцієнтів. На підставі прибутку розраховуються важливі фінансові коефіцієнти безпеки: рентабельність активів і капіталу (оцінює ефективність використання ресурсів), коефіцієнт фінансової незалежності (здатність підприємства не залежати від позикового капіталу).

5. Прибуток як основа кредитної довіри та інвестиційної привабливості. Саме висока прибутковість підвищує довіру інвесторів і кредиторів, полегшує доступ до капіталу для розвитку, а це зміцнює ЕБП.

Згідно з інформацією, наданою Державною службою статистики України [12], на рис. 1 відображено динаміку зростання або зниження прибутків (збитків) підприємств у відсотковому співвідношенні до аналогічного періоду попереднього року за 2023–2024 роки. Показник фінансового результату визначено як алгебраїчну суму прибутків та збитків, отриманих підприємствами в результаті операційної, фінансової та іншої діяльності відповідно до державної фінансової звітності.

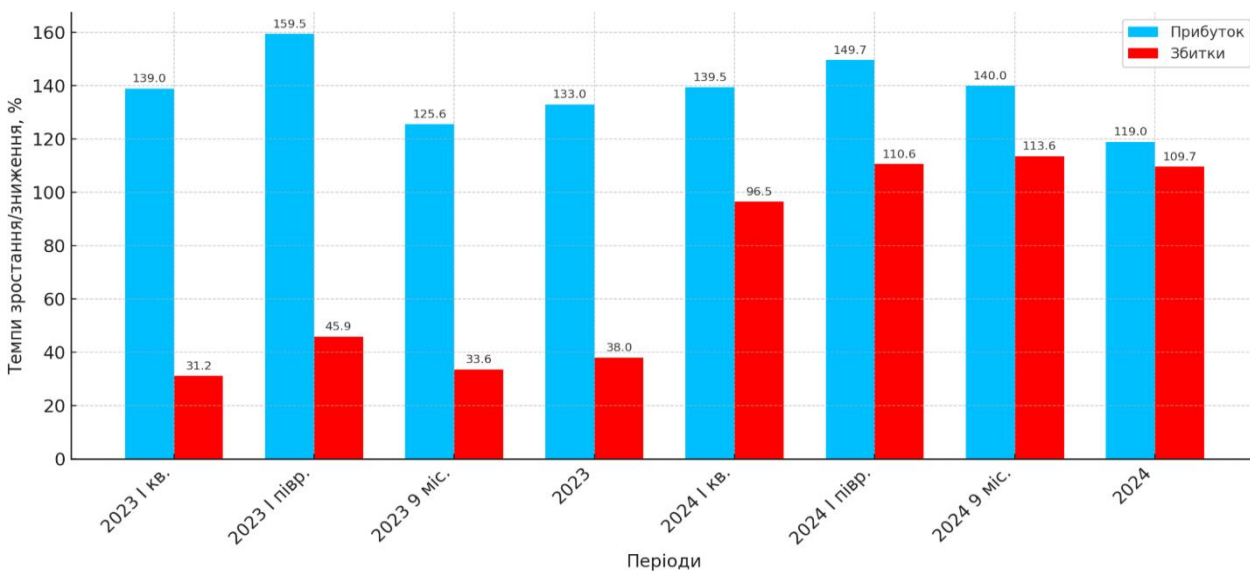

Рис. 1. Темпи зростання прибутку та збитків підприємств у 2023–2024 рр.

Джерело: [12]

Аналіз наведених даних свідчить, що у 2024 році великі та середні підприємства України продемонстрували позитивну динаміку прибутковості. Значне зростання прибутку на 19 % порівняно з попереднім роком вказує на здатність підприємств адаптуватися до складних економічних умов, підвищувати ефективність своєї діяльності та використовувати наявний ресурсний потенціал для забезпечення стабільних фінансових результатів. Зростання загального прибутку супроводжувалося незначним підвищенням частки збиткових підприємств, що вказує на

те, що економічна ситуація в країні залишається неоднорідною, із наявністю окремих вразливих секторів. Динаміка темпів зростання прибутку протягом аналізованого періоду демонструє певну нерівномірність. У першому півріччі 2023 року темп зростання прибутку сягав 159,5 %, проте надалі спостерігалось поступове зниження темпів приросту до 119,0 % у 2024 році. Це свідчить про те, що після періоду активного відновлення економіка увійшла у фазу стабілізації, коли темпи приросту поступово уповільнюються. Водночас динаміка збитків показала стрімкі коливання: після відносного зниження у середині 2023 року спостерігалось істотне зростання збитковості до кінця аналізованого періоду. Темп зростання збитків зріс із 31,2 % у першому кварталі 2023 року до 109,7 % у 2024 році. Це вказує на збільшення фінансових ризиків для окремих категорій підприємств, ймовірно через нестабільність зовнішнього середовища, інфляційні процеси або структурні дисбаланси в економіці.

Фінансові результати великих та середніх підприємств, незважаючи на загальне зростання прибутковості, демонструють певну неоднорідність. Позитивним сигналом є той факт, що більшість підприємств змогли не лише утримати, а й наростити фінансовий результат, що посилює їхню економічну безпеку та інвестиційну привабливість. Підвищення обсягів прибутку створює можливості для формування резервних фондів, здійснення капітальних інвестицій, модернізації виробництва та реалізації інноваційних проектів що відіграє ключову роль у забезпеченні тривалої ФСП.

Одночасно збільшення суми збитків вимагає посиленої уваги до підприємств, що демонструють негативні фінансові результати. Їх збільшення вказує на необхідність запровадження більш гнучких механізмів підтримки бізнесу, удосконалення антикризового управління та підвищення ефективності державної економічної політики. Особливу увагу слід приділити підвищенню стійкості окремих галузей економіки, що мають підвищений рівень ризиків через внутрішні чи зовнішні чинники.

Загалом аналіз свідчить, що підприємницьке середовище України у 2024 році характеризувалося позитивною динамікою основних фінансових показників, що є свідченням зростання рівня економічної безпеки. Проте існуючі ризики вимагають безперервного моніторингу динаміки прибутковості та збитковості, а також вжиття своєчасних управлінських заходів для мінімізації негативних тенденцій та забезпечення сталого розвитку економіки.

З огляду на результати проведеного аналізу можна зробити висновок, що зміни в прибутковості та збитковості великих та середніх підприємств у 2024 році є вагомим індикатором для оцінювання рівня їх економічної безпеки. Позитивне зростання загального прибутку свідчить про підвищення ФСП, їхню здатність ефективно генерувати доходи навіть в умовах нестабільного середовища. Це слугує суттєвим показником належного рівня економічної безпеки, оскільки фінансові ресурси відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності та розвитку підприємства, що накопичуються завдяки прибутковій діяльності, дозволяють підприємствам формувати резервні фонди, інвестувати в інновації та модернізацію, підвищувати конкурентоспроможність та протистояти зовнішнім викликам. Водночас зростання суми збитків і частки збиткових підприємств, хоча і не критичне, сигналізує про наявність ризикових зон, що потребують уваги. Збереження або зростання кількості збиткових підприємств може знижувати загальний рівень економічної безпеки окремих галузей або регіонів, підвищуючи ймовірність системних фінансових проблем.

Для комплексної оцінки ЕБП важливо враховувати не лише загальні показники прибутку, але й динаміку розподілу фінансових результатів серед підприємств. Серед стратегічних пріоритетів варто виокремити зміцнення фінансової стабільності, ефективне управління ризиками тощо.

У табл. 1 представлено фінансові результати до оподаткування великих і середніх українських підприємств за видами економічної діяльності за 2024 рік.

Таблиця відображає загальну структуру прибутків і збитків підприємств за видами економічної діяльності у 2024 році та їхнє процентне співвідношення до загального обсягу. Сукупний прибуток підприємств становить 1 220 628,80 млн грн, а збитки – 273 362,30 млн грн. Це свідчить про позитивний фінансовий результат системи підприємств в цілому, що є важливим маркером загальної економічної безпеки. Провідними галузями за обсягом отриманого прибутку є фінансова та страхова діяльність (33,45%), промисловий сектор (29,22%) та сфера оптової й роздрібною торгівлі (12,14%). Ці сектори створюють основу для стабільності економіки, оскільки вони генерують основний фінансовий ресурс для розвитку та інвестування. Проте промисловість водночас є найбільшим джерелом збитків, на її частку припадає понад 100% загальних збитків через

перехресне перекриття прибуткових та збиткових підприємств усередині сектора. Це вказує на те, що, попри вагомий внесок у прибуток, промисловість залишається вразливою і потребує постійного моніторингу фінансової стійкості. Сфера транспорту, складського господарства та поштових послуг характеризується значною часткою збитків, яка становить (10,80%), що може бути наслідком зовнішніх ризиків, таких як зростання витрат на логістику, енергетичні кризи або проблеми із зовнішньою торгівлею. Будівництво також генерує збитки (1,66% від загальних збитків), що свідчить про проблеми в інвестиційному середовищі або скорочення обсягів будівельних робіт. До галузей з відносно стабільним фінансовим становищем належить сектор інформації та телекомунікацій, частка якого становить 2,61% загального прибутку при лише 0,96% збитків. Це свідчить про ефективну адаптацію до процесів цифровізації економіки та зростаюче значення ІТ-технологій у зміцненні економічної безпеки. Водночас фінансова та страхова діяльність забезпечила найбільший внесок у загальний прибуток за незначного рівня збитковості (3,02%), що суттєво сприяє зміцненню фінансової стійкості економіки в цілому. Водночас такі сфери, як освіта, охорона здоров'я, культура та спорт, мають незначну частку в загальній структурі прибутку та демонструють певний рівень збитковості. Це вказує на недостатнє фінансове забезпечення зазначених галузей. Зважаючи на їхню ключову роль у формуванні людського капіталу, подібна ситуація у довгостроковій перспективі може створювати ризики для економічної безпеки на макроекономічному рівні.

Таблиця 1

Прибутки та збитки підприємств із процентним співвідношенням

Вид економічної діяльності	Прибуток, млн грн	% прибутку	Збитки, млн грн	% збитків
Усього	1 220 628,80	100,00	273 362,30	100,00
Сільське, лісове та рибне господарство	106 285,60	8,71	13 336,50	4,88
Промисловість	356 661,20	29,22	275 672,40	100,90
Будівництво	3 184,60	0,26	4 525,50	1,66
Оптова та роздрібна торгівля	148 259,50	12,14	28 741,90	10,51
Транспорт	162 450,10	13,31	29 505,90	10,80
Тимчасове розміщування	421,30	0,03	1 175,30	0,43
Інформація та телекомунікації	31 869,40	2,61	2 614,80	0,96
Фінансова та страхова діяльність	408 247,30	33,45	8 255,90	3,02
Операції з нерухомим майном	5 186,40	0,42	1 659,00	0,61
Професійна, наукова та технічна діяльність	11 350,90	0,93	1 619,20	0,59
Адміністративне обслуговування	2 326,60	0,19	1 121,20	0,41
Освіта	165,40	0,01	46,00	0,02
Охорона здоров'я	326,00	0,03	3 765,90	1,38
Мистецтво, спорт	2 758,60	0,23	680,00	0,25
Надання інших видів послуг	375,90	0,03	0,00	0,00

Джерело: [12]

Отже, основні ризики для ЕБП пов'язані з ситуацією в промисловості та транспортній галузі, тоді як фінансова сфера, інформаційні технології та торгівля є ключовими опорами стійкості. Системна увага має бути зосереджена на підтримці слабших секторів і зниженні рівня збитковості в критично важливих галузях.

**ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ**

Результати дослідження засвідчили, що прибуток та його динамічні зміни виступають одними з основних індикаторів рівня ЕБП. Зростання прибутковості в 2024 році свідчить про стабілізацію діяльності великих і середніх підприємств, підвищення їх фінансової здатності зберігати стабільність і оперативно реагувати на виклики економічної нестабільності. Одночасно з цим зростання обсягу збитків окремих підприємств свідчить про наявність та стійкість ризиків у окремих секторах економіки, що потребує удосконалення державної підтримки, активізації антикризових заходів і сприяння розвитку інноваційної діяльності. Перспективні напрями подальших досліджень у цій сфері повинні зосереджуватись на детальному аналізі впливу макроекономічних факторів на фінансову результативність підприємств, а також на розробці моделей раннього виявлення та попередження ризиків, формування стратегій підвищення економічної безпеки в умовах невизначеності та постійних викликів зовнішнього середовища, а також на посиленні ролі інновацій у забезпеченні довгострокової фінансової стійкості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Жадько К.С., Котенко В.С. Теоретико-методичні підходи до формування прибутку підприємства і шляхів його збільшення. *Молодий вчений*. 2016. № 10 (37). С. 373–376.
2. Тулай О., Тріпак М. Прибуток підприємства: теоретико-прагматичні аспекти. *Світ фінансів*. 2010. № 4. С. 138–149.
3. Майборода О. Є., Сукрушева Г. О., Куліш Є. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 310–313.
4. Денисенко Л.О., Кучерявенко Ю.О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві. Проблеми економіки організації та управління підприємствами. *Вісник КНУТД*. 2014. № 1. С. 145–152.
5. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. №2. С.102-105.
6. Дуляба Н. І., Корнілов С. О. Значення прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.12. С. 238-242.
7. Гладка Л.І., Домащенко М.О., Ковальова М.В. Управління прибутком в сучасних умовах. *Економіка і регіон*. 2012. № 1(32). С.18-23.
8. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка і суспільство*. 2016. №3 С.189-192.
9. Огійчук М.Ф., Беленкова М.І. Сутність прибутку та підходи до методики його визначення. *Економіка АПК*. 2009. № 6. С.31-45.
10. Осипова Т.В. Теоретичні аспекти трактування прибутковості в сучасних умовах господарювання. *Управління розвитком*. 2012. № 1. С.82–84.
11. Тульчинська С.О., Ткаченко Т.П., Скоробогатий О.І. Основи управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/4.pdf
12. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES:

1. Zhadko, K. S., & Kotenko, V. S. (2016). Teoretyko-metodychni pidkhody do formuvannya prybutku pidpryyemstva i shlyakhiv yoho zbil'shennya [Theoretical and methodological approaches to the formation of enterprise profit and ways to increase it]. *Young Scientist*, (10(37)), 373–376.
2. Tulay, O., & Tripak, M. (2010). Prybutok pidpryyemstva: teoretyko-prahmatychni aspekty [Enterprise profit: theoretical and pragmatic aspects]. *Svit finansiv*, (4), 138–149.
3. Maiboroda, O. Ye., Sukrusheva, H. O., & Kulish, Ye. V. (2017). Teoretychna sutnist' katehoriyi «prybutok pidpryyemstva» [Theoretical essence of the category "enterprise profit"]. *Ekonomika i suspilstvo*, (10), 310–313.
4. Denysenko, L. O., & Kucheriavenko, Yu. O. (2014). Shlyakhy polipshennya protsesu upravlinnya prybutkom na pidpryyemstvi [Ways to improve the process of profit management at the enterprise]. *Problemy ekonomiky orhanizatsiyi ta upravlinnya pidpryyemstvamy*. *Visnyk KNUITD*, (1), 145–152.
5. Bohatska, N. M., & Kuz'menko, M. M. (2018). Prybutok pidpryyemstva yak rushiyna syla funktsionuvannya rynkovoyi ekonomiky [Enterprise profit as a driving force of market economy functioning]. *Visnyk KhNU*, (2), 102–105.
6. Dulyaba, N. I., & Kornilov, S. O. (2012). Znachenya prybutku pidpryyemstva v suchasnykh umovakh hospodaryuvannya [The importance of enterprise profit in modern economic conditions]. *Naukovyy visnyk NLTU Ukrainy*, (22.12), 238–242.
7. Hladka, L. I., Domashchenko, M. O., & Koval'ova, M. V. (2012). Upravlinnya prybutkom v suchasnykh umovakh [Profit management in modern conditions]. *Ekonomika i rehion: naukovyy visnyk Poltav's'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu im. Yu. Kondratyuka*, (1(32)), 18–23.
8. Epifanova, I. Yu., & Humeniuk, V. S. (2016). Prybutkovist' pidpryyemstva: suchasni pidkhody do vyznachennya sutnosti [Enterprise profitability: modern approaches to determining the essence]. *Ekonomika i suspilstvo*, (3), 189–192.
9. Ohychuk, M. F. & Belenkoba, M.I. (2009). Sutnist' prybutku ta pidkhody do metodyky yoho vyznachennya [The essence of profit and approaches to its methodology]. *Ekonomika APK*, (6), 31–45.
10. Osypova, T. V. (2012). Teoretychni aspekty traktuvannya prybutkovosti v suchasnykh umovakh hospodaryuvannya [Theoretical aspects of profitability interpretation in modern economic conditions]. *Upravlinnya rozvytkom*, (1), 82–84.
11. Tul'chyn's'ka, S. O., Tkachenko, T. P., & Skorobohatyy, O. I. (2018). Osnovy upravlinnya prybutkom pidpryyemstva [Fundamentals of enterprise profit management]. *Efektivna ekonomika*, (2). Retrieved from: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/4.pdf
12. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2025/04/09.pdf>

PROFIT AS AN INDICATOR OF THE ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES

ZHADKO Kostiantyn¹, NEBABA Nataliia², KORNEYEV Maxim¹, STAKHIV Oleksandr³, VESNIN Serhii³¹ University of Customs and Finance² Dnipro National University named after Oles Honchar

The article examines the role of enterprise profit as a key indicator of the level of their economic security. It is emphasized that profit fulfills a number of crucial functions: it serves as a universal criterion for assessing the effectiveness of business activity, ensures a fair distribution of created net income, stimulates further production development, innovation, and social initiatives. A stable or growing profit is interpreted as an indicator of financial resilience, the ability to cover costs, invest in modernization, and withstand external threats. The dynamics of profit are considered as an indicator of the adaptability of enterprises to changes in the external environment. A positive trend in profit growth under unstable market conditions indicates a high adaptive capacity and strengthens the financial foundations of economic security.

Particular attention is paid to the formation of financial reserves from profits, which contribute to long-term stability, as well as to the role of profitability and financial independence ratios in evaluating business efficiency and sustainability. Based on the analysis of financial results for 2023–2024, it is concluded that the overall increase in enterprise profits in Ukraine reflects a positive trend toward strengthening economic security, despite the presence of certain risk zones. The article emphasizes the importance of systematically monitoring profit and loss dynamics, improving risk management mechanisms, and developing adaptive strategies to increase enterprises' resilience to external challenges. The results of the study highlight that profit is not only a financial outcome but also a fundamental instrument for ensuring the sustainable development and economic security of enterprises in the modern market economy.

Keywords: enterprise, profit, economic security, financial security, financial stability, indicators, profitability, ratios.